

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Σε μια κυκλική οικονομία η αξία των προϊόντων, των υλικών και των πόρων παραμένει στην οικονομία όσο το δυνατόν περισσότερο, και η παραγωγή αποβλήτων περιορίζεται στο ελάχιστο.
- Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία αποτελεί απαραίτητο παράγοντα στην ανάπτυξη μια βιώσιμης, αποδοτικής και ανταγωνιστικής οικονομίας.
- Η κυκλική οικονομία:
  - ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας,
  - προστατεύει τις επιχειρήσεις από την ανεπάρκεια πόρων και την αστάθεια των τιμών,
  - συμβάλλει στη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών,
  - στηρίζει καινοτόμους και πιο αποδοτικούς τρόπους παραγωγής και κατανάλωσης,
  - δημιουργεί θέσεις εργασίας,
  - συμβάλει στην εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων, και
  - ενισχύει τις προσπάθειες επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης.

ΠΑΚΕΤΟ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία απαιτεί την υιοθέτηση νέων μέτρων και δράσεων που επικεντρώνονται στην αποδοτική χρήση φυσικών πόρων ώστε ο χρόνος ζωής να επεκτείνεται μέσα σε όλο τον κύκλο της οικονομίας δηλ. σε κάθε στάδιο της αλυσίδας ενός προϊόντος, από την εξόρυξη της πρώτης ύλης, το σχεδιασμό, την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση και τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Με τον τρόπο αυτό υπάρχει παραγωγή νέων καινοτόμων/ανθεκτικότερων προϊόντων, μείωση της παραγωγής των αποβλήτων, χρήση αποβλήτων ως πόρων, τόνωση της οικονομίας και ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και παροχή νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και θέσεων εργασίας.
- Στα πλαίσια αυτά, η Ε.Ε. δημοσίευσε το Δεκέμβριο του 2015 τη νέα δέσμη μέτρων για την κυκλική οικονομία. Το πακέτο της κυκλικής οικονομία επιχειρεί και προτείνει συγκεκριμένες τροποποιήσεις στο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για την ομαλή μετάβαση από το μοντέλο γραμμικής οικονομίας στο μοντέλο της κυκλικής οικονομίας.
- Το πακέτο περιλαμβάνει:
  - Το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, και
  - 4 νομοθετικές προτάσεις για τροποποίηση των ακόλουθων έξι οδηγιών για τα απόβλητα: Απόβλητα, Συσκευασίες Υγειονομική Ταφή Αποβλήτων, οχήματα τέλους κύκλου, Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές, Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού).

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Στόχος είναι να εξασφαλιστεί το κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας και να δοθούν σαφή μηνύματα στους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία, με μακροπρόθεσμους στόχους και δράσεις.
- Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει δεσμεύσεις για:
  - τον οικολογικό σχεδιασμό,
  - την ανάπτυξη στρατηγικών προσεγγίσεων για τις πλαστικές ύλες και τα χημικά προϊόντα,
  - τη χρηματοδότηση καινοτόμων έργων στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Ορίζοντας 2020» της ΕΕ,
  - στοχευμένες δράσεις σε τομείς όπως οι πλαστικές ύλες, τα απορρίμματα τροφίμων, οι κατασκευές, οι κρίσιμες πρώτες ύλες, τα βιομηχανικά απόβλητα και τα απόβλητα εξόρυξης, η κατανάλωση και οι δημόσιες συμβάσεις, και
  - οριζόντια υποστηρικτικά μέτρα σε τομείς όπως η καινοτομία και οι επενδύσεις.
- Οι προτεινόμενες δράσεις υποστηρίζουν την κυκλική οικονομία σε κάθε βήμα της αλυσίδας αξίας από την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση, την επισκευή και την ανακατασκευή, τη διαχείριση αποβλήτων και τις δευτερογενείς πρώτες ύλες που επανεισάγονται στην οικονομία.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

- Στόχος είναι η δημιουργία κίνητρων για τη βελτίωση της σχεδίασης των προϊόντων, ώστε να βελτιωθεί η ανθεκτικότητα τους, η δυνατότητα επισκευής, αναβάθμισης ή ανακατασκευής τους, η αποσυναρμολόγηση και η τελική διαχείριση αποβλήτων.
- Προωθείται, εκτός από την ενεργειακή απόδοση, οι δυνατότητες επισκευής, αναβάθμισης και ανακύκλωσης και η βελτίωση της ανθεκτικότητας των προϊόντων, μέσω σχετικών απαιτήσεων στα πλαίσια της Οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, ειδικά στον τομέα των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών προϊόντων.
  - 1^ο μέτρο: Θα τεθούν υποχρεωτικές απαιτήσεις για το σχεδιασμό και τη σήμανση των προϊόντων ώστε να διευκολύνεται η αποσυναρμολόγηση, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των ηλεκτρονικών οθονών.
- Οι αναθεωρημένες νομοθετικές προτάσεις για τα απόβλητα δημιουργούν οικονομικά κίνητρα για καλύτερο σχεδιασμό των προϊόντων μέσω διατάξεων σχετικών με τη διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών.
  - 1^ο μέτρο: Διαφοροποίηση της οικονομικής εισφοράς που καταβάλλουν οι παραγωγοί στο πλαίσιο των συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγών ανάλογα με το κόστος στο τέλος του κύκλου ζωής των προϊόντων που παράγουν.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

- Η μη αποδοτική εκμετάλλευση των πόρων στις μεθόδους παραγωγής συχνά συνεπάγεται χαμένες επιχειρηματικές ευκαιρίες και παραγωγή σημαντικής ποσότητας αποβλήτων.
- Μέσω του Σχεδίου Δράσης θα προωθηθούν περαιτέρω οι βέλτιστες πρακτικές σε μια σειρά βιομηχανικών τομέων μέσω εγγράφων αναφοράς για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (BREF), τα οποία θα πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη όταν θεσπίζουν απαιτήσεις αδειοδότησης για βιομηχανικές εγκαταστάσεις.
- Θα προωθηθούν καινοτόμες βιομηχανικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων μέσω των αναθεωρημένων προτάσεων για τα απόβλητα, όπως η βιομηχανική συμβίωση, η επαναχρησιμοποίηση αέριων αποβλήτων, η ανακατασκευή είναι άλλος ένας τομέας με μεγάλες δυνατότητες.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: ΜΕΤΡΑ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ	
Έμφαση σε πτυχές της κυκλικής οικονομίας σε μελλοντικές απαιτήσεις για τα προϊόντα στο πλαίσιο της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό.	Από το 2016
Πρόγραμμα εργασίας για τον οικολογικό σχεδιασμό 2015-2017 και αίτημα προς ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να αναπτύξουν πρότυπα σχετικά με την αποδοτικότητα των υλικών για τον ορισμό μελλοντικών απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού σχετικά με την ανθεκτικότητα, την επισκευασιμότητα και ανακυκλωσιμότητα των προϊόντων	Δεκέμβριος 2015: Το Πρόγραμμα Εργασίας υιοθετήθηκε το Νοέμβριο του 2016. Το αίτημα διαβιβάστηκε το Δεκέμβριο του 2016.
Πρόταση εκτελεστικού κανονισμού για τις τηλεοράσεις και τις οθόνες	Τέλος 2015 ή αρχές 2016. Μεταβιβάστηκε στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορείου.
Εξέταση των επιλογών και των δράσεων για ένα πιο συνεκτικό πλαίσιο πολιτικής για τους διάφορους άξονες των εργασιών της πολιτικής ΕΕ για τα προϊόντα ως προς τη συμβολή τους στην κυκλική οικονομία	2018
Ενσωμάτωση καθοδήγησης σχετικά με την κυκλική οικονομία στα έγγραφα αναφοράς για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (BREF) για ορισμένους βιομηχανικούς τομείς	Από το 2016. Υιοθετήθηκε καθοδήγηση στον τομέα των χημικών, στις βιομηχανίες μη-σιδηρούχων μετάλλων και την εντατική εκτροφή πουλερικών και χοίρων.
Καθοδήγηση και προώθηση βέλτιστων πρακτικών στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων ορυχείων	2018
Καθιέρωση ενός ανοικτού, πανευρωπαϊκού δικτύου τεχνολογικών υποδομών για τις ΜΜΕ για την ενσωμάτωση προηγμένων τεχνολογιών στις παραγωγικές τους διαδικασίες	2016. Η πρόσκληση άνοιξε το Νοέμβριο του 2016.
Εξέταση του τρόπου βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της υιοθέτησης του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου της ΕΕ (EMAS) και του πιλοτικού προγράμματος για το σύστημα εξακρίβωσης περιβαλλοντικών τεχνολογιών (ETV)	2017
Ανάπτυξη μιας βελτιωμένης βάσης γνώσεων και υποστήριξη προς τις ΜΜΕ για την υποκατάσταση των επικίνδυνων ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία	2018

ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

- Οι επιλογές των καταναλωτών μπορούν να υποστηρίξουν ή να παρεμποδίσουν την κυκλική οικονομία. Οι επιλογές αυτές διαμορφώνονται με βάση την πληροφόρηση και οικολογική σήμανση, τη διαθεσιμότητα και τις τιμές των προϊόντων, και το κανονιστικό πλαίσιο.
- Μέσω του Σχεδίου Δράσης προωθούνται οι ακόλουθες πρωτοβουλίες από την Ε.Ε.:
  - Εξέταση των απαιτήσεων σχετικά με την ανθεκτικότητα και διαθεσιμότητα ανταλλακτικών και πληροφοριών επισκευής.
  - Στις αναθεωρημένες προτάσεις για τα απόβλητα, προτείνονται νέοι κανόνες με στόχο την προώθηση των δραστηριοτήτων επαναχρησιμοποίησης.
  - Θα εξεταστούν τρόποι ώστε να γίνουν πιο αξιόπιστοι οι οικολογικοί ισχυρισμοί και να εξασφαλιστεί καλύτερη επιβολή των υφιστάμενων κανόνων.
  - Θα διερευνηθεί η χρήση της μεθοδολογίας του «περιβαλλοντικού αποτύπωμα προϊόντος» στη μέτρηση και τη γνωστοποίηση περιβαλλοντικών πληροφοριών.
  - Θα εξεταστεί η αύξηση της συνεισφοράς του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος στην κυκλική οικονομία.
  - Θα ενταχθούν οι πτυχές της κυκλικής οικονομίας κατά τον καθορισμό νέων ή αναθεωρημένων κριτηρίων στα πλαίσια των πράσινων δημόσιων συμβάσεων.
  - Θα γίνουν προσπάθειες για αυστηρότερη εφαρμογή των εγγυήσεων και θα εξεταστούν οι απαιτήσεις για τη διαθεσιμότητα ανταλλακτικών και πληροφοριών επισκευής.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ: ΜΕΤΡΑ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Καλύτερη επιβολή της τήρησης των υφιστάμενων εγγυήσεων για υλικά αγαθά, που συνοδεύεται αντίστοιχες βελτιώσεις (επικείμενη πρόταση της Επιτροπής για πωλήσεις αγαθών μέσω διαδικτύου, και έλεγχος καταλληλότητας της νομοθεσίας για τους καταναλωτές)	2015-2017. Η πρόταση υιοθετήθηκε το Δεκέμβριο του 2016. Ο έλεγχος καταλληλότητας βρίσκεται σε εξέλιξη.
Δράση για ψευδείς οικολογικούς ισχυρισμούς, συμπεριλαμβανομένων των επικαιροποιημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές	2016. Οι κατευθυντήριες γραμμές υιοθετήθηκαν το Μάρτιο του 2016.
Ανάλυση της δυνατότητας να προταθούν οριζόντιες απαιτήσεις παροχής πληροφοριών για επισκευή στο πλαίσιο του οικολογικού σχεδιασμού	2018
Το πρόγραμμα REFIT του οικολογικού σήματος, που θα συνοδεύεται από δράσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του	2016
Αξιολόγηση της δυνατότητας για ένα ανεξάρτητο πρόγραμμα δοκιμών σχετικά με την προγραμματισμένη απαρχαίωση	2018
Με την επιφύλαξη της αξιολόγησης των εν εξελίξει πιλοτικών έργων, διερεύνηση των πιθανών χρήσεων του περιβαλλοντικού αποτυπώματος προϊόντος για τη μέτρηση και την κοινοποίηση περιβαλλοντικών πληροφοριών	Από το 2016
Δράση για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις: βελτιωμένη ενσωμάτωση των απαιτήσεων της κυκλικής οικονομίας, υποστήριξη για αυξημένη εφαρμογή και, μέσω προγραμμάτων κατάρτισης, ενίσχυση της χρήσης σε προμήθειες της Επιτροπής και στα ταμεία της ΕΕ	Από το 2016. Το 2016 υιοθετήθηκαν κριτήρια για τα κτίρια, τους δρόμους και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και οθόνες.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

- Η διαχείριση των αποβλήτων παίζει έναν κεντρικό ρόλο στην κυκλική οικονομία: καθορίζει τον τρόπο πρακτικής εφαρμογής της ιεράρχησης αποβλήτων στην Ε.Ε.
- Παράλληλα με το Σχέδιο Δράσης, προωθούνται αναθεωρημένες νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τα απόβλητα, οι οποίες περιλαμβάνουν:
  - μακροπρόθεσμους στόχους για την ανακύκλωση αστικών απορριμμάτων και απορριμμάτων συσκευασίας και για τη μείωση της υγειονομικής ταφής
  - διατάξεις που προωθούν την ευρύτερη χρήση οικονομικών εργαλείων
  - γενικές απαιτήσεις για τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών
  - απλούστευση και εναρμόνιση των ορισμών και των μεθόδων υπολογισμού.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Αναθεωρημένη νομοθετική πρόταση σχετικά με τα απόβλητα	Δεκέμβριος 2015. Υιοθετήθηκε το Δεκέμβριο του 2016.
Βελτίωση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη για την καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα και την καταπολέμηση της παράνομης μεταφοράς οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους	Από το 2015
Επιτάχυνση της επιβολής της εφαρμογής του αναθεωρημένου κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων	Από το 2016.
Προώθηση της οικειοθελούς πιστοποίησης από τη βιομηχανία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας για βασικές ροές αποβλήτων/προϊόντων ανακύκλωσης	Από το 2018
Πρωτοβουλία για την παραγωγή ενέργειας από απόβλητα στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης	2016. Υιοθετήθηκε τον Ιανουάριο του 2017.
Εντοπισμός και διάδοση ορθών πρακτικών σε συστήματα συλλογής αποβλήτων	Από το 2016

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Νέοι προτεινόμενοι ποσοτικοί στόχοι για τα απόβλητα:

Για τα Δημοτικά Απόβλητα

- Ανακύκλωση συνόλου δημοτικών αποβλήτων
- Μέχρι το 2025 - 55% κατά βάρος
- Μέχρι το 2030 - 60% κατά βάρος

Νέα Πρόταση για στόχο για οργανικά δημοτικά απόβλητα

- Μέχρι το 2025 - 50% κατά βάρος
- Μέχρι το 2030 - 65% κατά βάρος

Για την υγειονομική ταφή

- Μέχρι το 2030-περιορισμός της υγειονομικής ταφής στο 10% για τα δημοτικά απόβλητα που παράγονται
- Για ανακύκλωση <20% ή ταφή >60% για το 2013 τα ΚΜ μπορούν να ζητήσουν παράταση επίτευξης χρόνων 5 χρόνια

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασιών

Μέχρι 31/12/ 2025

- 65% προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση

Για κάθε υλικό ανακύκλωση κατά βάρος

- 75 %, για το γυαλί
- 75% για το χαρτί και χαρτόνι
- 30% για το αλουμίνιο
- 75% για το λευκοσίδηρο
- 50 % για τα πλαστικά
- 25%, για το ξύλο

Μέχρι το 31/12/2030

- -75% προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση

Για κάθε υλικό ανακύκλωση κατά βάρος

- 85 %, για το γυαλί
- 85% για το χαρτί και χαρτόνι
- 50% για το αλουμίνιο
- 85% για τον λευκοσίδηρο
- 30%, για το ξύλο

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΕ ΠΟΡΟ

Σε μια κυκλική οικονομία, τα υλικά που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν επανεισάγονται στην οικονομία ως «δευτερογενείς πρώτες ύλες». Με στόχο την ενθάρρυνση της χρήσης δευτερογενών πρώτων υλών, το Σχέδιο Δράσης προωθεί τα ακόλουθα μέτρα στο επίπεδο της ΕΕ:

- Δρομολόγηση εργασιών για την ανάπτυξη ποιοτικών προτύπων για δευτερογενείς πρώτες ύλες, ιδιαίτερα για τα πλαστικά, και βελτιώσεις στους κανόνες περί αποχαρκτηρισμού αποβλήτων.
- Αναθεώρηση Κανονισμού της ΕΕ για τα λιπάσματα, για διευκόλυνση της αναγνώρισης των οργανικών λιπασμάτων και των λιπασμάτων που βασίζονται σε απόβλητα και στήριξη του ρόλου των βιολογικών θρεπτικών συστατικών στην κυκλική οικονομία.
- Λήψη σειράς μέτρων για διευκόλυνση της επαναχρησιμοποίησης του νερού, συμπεριλαμβανομένης νομοθετικής πρότασης σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση του νερού για άρδευση και αναπλήρωση υπογείων υδάτων.
- Εξέταση επιλογών για διασύνδεση της νομοθεσίας για τις χημικές ουσίες, τα προϊόντα και τα απόβλητα, και σχετικά με τους τρόπους μείωσης της παρουσίας των χημικών ουσιών που προκαλούν ανησυχία και βελτίωσης της παρακολούθησής τους στα προϊόντα.
- Βελτίωση του συστήματος πληροφοριών για τις πρώτες ύλες (που δρομολογήθηκε πρόσφατα) ώστε να υποστηρίξει την έρευνα για τις ροές των πρώτων υλών.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΕ ΠΟΡΟ

ΑΓΟΡΑ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

Ανάπτυξη ποιοτικών προτύπων για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες (ιδίως για τις πλαστικές ύλες)	Από το 2016
Πρόταση για την αναθεώρηση του κανονισμού για τα λιπάσματα	Αρχές 2016. Υιοθετήθηκε το Μάρτιο του 2017.
Προτεινόμενη νομοθεσία που καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση του νερού για άρδευση και αναπλήρωση υπογείων υδάτων	2017
Πρωώθηση της ασφαλούς και οικονομικά αποδοτικής επαναχρησιμοποίησης του νερού, καθώς και καθοδήγηση για την ένταξη της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων στον σχεδιασμό και τη διαχείριση υδάτινων πόρων, ένταξη βέλτιστων πρακτικών σε σχετικά έγγραφα αναφοράς BREF και υποστήριξη της καινοτομίας (μέσω της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020») και των επενδύσεων	2016-2017. Η καθοδήγηση εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2016.
Ανάλυση και επιλογές πολιτικής για τη μελέτη της αλληλοσύνδεσης μεταξύ των νομοθεσιών περιχημικών, προϊόντων και αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένου και των τρόπων με τους οποίους θα μειωθεί η παρουσία των χημικών ουσιών που προκαλούν ανησυχία και θα βελτιωθεί η παρακολούθησή τους στα προϊόντα	2017
Μέτρα για τη διευκόλυνση της μεταφοράς αποβλήτων ανά την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (και, ενδεχομένως, άλλα μέτρα)	Από το 2016
Περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος πληροφοριών της ΕΕ για τις πρώτες ύλες	Από το 2016

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΑ

Το Σχέδιο Δράσης προωθεί την ετοιμασία στρατηγικής για αντιμετώπιση των προκλήσεων που τίθενται από τις πλαστικές ύλες, λαμβάνοντας υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους, καλύπτοντας θέματα όπως η ανακυκλωσιμότητα, η βιοαποδομησιμότητα, η παρουσία σε ορισμένες πλαστικές ύλες επικίνδυνων ουσιών που προκαλούν ανησυχία, και τα θαλάσσια απορρίμματα.

ΣΠΑΤΑΛΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Για την παραγωγή, τη διανομή και την αποθήκευση των τροφίμων χρησιμοποιούνται φυσικοί πόροι και δημιουργούνται περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ενώ η απόρριψη τους αυξάνει τις επιπτώσεις και προκαλεί οικονομική ζημία. Για την επίτευξη του στόχου βιώσιμης ανάπτυξης σχετικά με την σπατάλη τροφίμων, το Σχέδιο Δράσης προτείνει:

- Την ανάπτυξη κοινής ευρωπαϊκή μεθοδολογία για τη μέτρηση της σπατάλης τροφίμων και τον προσδιορισμό σχετικών δεικτών
- Τη δημιουργία πλατφόρμας για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την αξιολόγηση της προόδου.
- Τη διευκρίνηση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με τα απόβλητα, τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, για σκοπούς διευκόλυνσης της δωρεάς τροφίμων και της χρησιμοποίησης των πρώην τροφίμων και των υποπροϊόντων της αλυσίδας τροφίμων στην παραγωγή ζωοτροφών, χωρίς να διακυβεύεται η ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών.
- Την εξέταση τρόπων για βελτίωση της χρήσης της σήμανσης ημερομηνίας και της κατανόησής της από τους καταναλωτές.

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ

Στρατηγική για τις πλαστικές ύλες στην κυκλική οικονομία	2017
Ειδικά μέτρα για τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων με την εφαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης 2030	Από το 2015

ΣΠΑΤΑΛΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ανάπτυξη κοινής μεθοδολογίας και δεικτών για τη μέτρηση της σπατάλης τροφίμων	2016
Πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών για να εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους θα επιτευχθούν οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης για τη σπατάλη τροφίμων, η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και η αξιολόγηση της προόδου	2016. Η πλατφόρμα ιδρύθηκε τον Αύγουστο του 2016.
Αποσαφήνιση της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα, τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, προς διευκόλυνση της δωρεάς τροφίμων και της χρησιμοποίησης των πρώην τροφίμων για ζωοτροφές	2016
Διερεύνηση εναλλακτικών επιλογών για περισσότερο αποτελεσματική χρήση και κατανόηση της σημασίας ημερομηνίας στα τρόφιμα	2017

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΡΙΣΙΜΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι πρώτες ύλες κρίσιμης σημασίας έχουν σημαντική οικονομική αξία και είναι ευάλωτες σε διακοπές εφοδιασμού. Η αύξηση της ανάκτησης κρίσιμων πρώτων υλών αποτελεί μία από τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για τη μετάβαση σε μια πιο κυκλική οικονομία. Το Σχέδιο Δράσης προωθεί τη λήψη μιας σειράς μέτρων για βελτίωση της ανάκτησης κρίσιμων πρώτων υλών, και ενθαρρύνει την ανάληψη δράσης στο πλαίσιο των αναθεωρημένων προτάσεων της σχετικά με τα απόβλητα.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ

Από άποψη όγκου, οι κατασκευές και κατεδαφίσεις συγκαταλέγονται μεταξύ των μεγαλύτερων πηγών αποβλήτων στην Ευρώπη. Παρά τον υποχρεωτικό στόχο για την ανακύκλωση αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων εξακολουθούν να υπάρχουν πρακτικές δυσχέρειες που πρέπει να αντιμετωπισθούν ώστε να βελτιωθεί η διαχείριση των αποβλήτων στον εν λόγω τομέα. Το Σχέδιο Δράσης προωθεί τη λήψη σειράς μέτρων για διασφάλιση της ανάκτησης πολύτιμων πόρων και της κατάλληλης διαχείρισης των αποβλήτων από κατασκευές οικοδομών και κατεδαφίσεις κτιρίων, και να διευκολυνθεί η αξιολόγηση της περιβαλλοντικής επίδοσης των κτιρίων.

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: ΜΕΤΡΑ

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΡΙΣΙΜΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	
Έκθεση σχετικά με τις κρίσιμες πρώτες ύλες και την κυκλική οικονομία	2017
Βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ κατασκευαστών και φορέων ανακύκλωσης ηλεκτρονικών προϊόντων	Από το 2016
Ευρωπαϊκά πρότυπα για αποδοτική ανακύκλωση υλικών από ηλεκτρονικά απόβλητα, απόβλητα μπαταριών και άλλων συναφών σύνθετων προϊόντων στο τέλος του κύκλου ζωής τους	Από το 2016
Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την ανάκτηση κρίσιμων πρώτων υλών αποβλήτων εξορυκτικής βιομηχανίας και χώρους υγειονομικής ταφής	2017
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ	
Κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης της προ της κατεδάφισης για τον κατασκευαστικό τομέα	2017
Οικειοθελές πρωτόκολλο ανακύκλωσης σε επίπεδο κλάδου σχετικά με τα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων	2016. Εκδόθηκε το Νοέμβριο του 2016.
Βασικοί δείκτες για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων ενός κτιρίου εφ' όλου του κύκλου ζωής του, και κίνητρα για τη χρήση τους	Από το 2017

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Βιομάζα και προϊόντα βιολογικής προέλευσης

Τα βιοαποδομήσιμα υλικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ένα ευρύ φάσμα προϊόντων (κατασκευές, έπιπλα, χαρτί, τρόφιμα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, χημικά προϊόντα κ.λπ.) και ενεργειακές χρήσεις (π.χ. βιοκαύσιμα). Η βιοοικονομία ως εκ τούτου παρέχει εναλλακτικές λύσεις στα προϊόντα και την ενέργεια ορυκτής προέλευσης και μπορεί να συμβάλει στην κυκλική οικονομία. Από την άλλη πλευρά, με τη χρήση βιολογικών πόρων απαιτείται προσοχή στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του κύκλου ζωής και τη βιώσιμη προμήθεια πόρων.

- Μέσω του Σχεδίου Δράσης η Ε.Ε. θα προωθήσει την αποδοτική χρήση των πόρων βιολογικής προέλευσης, μέσω μιας σειράς μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της διάδοσης των βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη διαδοχική χρήση της βιομάζας και της στήριξης της καινοτομίας στη βιοοικονομία.
- Οι αναθεωρημένες νομοθετικές προτάσεις για τα απόβλητα περιλαμβάνουν στόχο ανακύκλωσης ξύλινων συσκευασιών και διάταξη που διασφαλίζει τη χωριστή συλλογή των βιολογικών αποβλήτων.

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΒΙΟΜΑΖΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Καθοδήγηση και διάδοση των βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη διαδοχική χρήση της βιομάζας και υποστήριξη της καινοτομίας στον τομέα αυτό μέσω του προγράμματος πλαισίου «Ορίζοντας 2020»

2018-2019

Διασφάλιση της συνοχής και των συνεργειών με την κυκλική οικονομία κατά την εξέταση της βιωσιμότητας της βιοενέργειας στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης

2016. Μέρος της πρότασης για αναδιατύπωση της Οδηγίας για χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που παρουσιάστηκε το Νοέμβριο του 2016.

Αξιολόγηση της συμβολής της Στρατηγικής για τη Βιοοικονομία 2012 στην κυκλική οικονομία και πιθανή επανεξέταση

2016

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΤΡΑ

Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία είναι μια συστημική αλλαγή. Εκτός από τις στοχευμένες δράσεις, είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν οι συνθήκες υπό τις οποίες μια κυκλική οικονομία μπορεί να ανθεί και οι πόροι να κινητοποιηθούν. Μέτρα που προωθούνται από το Σχέδιο Δράσης:

- Η καινοτομία να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε αυτή τη συστημική αλλαγή. Η επανεξέταση των τρόπων παραγωγής και κατανάλωσης και ο μετασχηματισμός των απόβλητων σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, απαιτούν νέες τεχνολογίες, διαδικασίες, υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα. Ως εκ τούτου, προωθείται η στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την προώθηση αυτής της μετάβασης.
- Το πρόγραμμα εργασίας «Ορίζοντας 2020» για την περίοδο 2016-2017 περιλαμβάνει την πρωτοβουλία «Βιομηχανία 2020 στην κυκλική οικονομία», η οποία θα διαθέσει πάνω από 650 εκατ. ευρώ για καινοτόμα έργα επίδειξης που θα στηρίξουν τους στόχους της κυκλικής οικονομίας και της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας στην Ε.Ε. σε διάφορες βιομηχανικές δραστηριοτήτων και δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, σε τομείς όπως η αποφυγή δημιουργίας αποβλήτων και η διαχείρισή τους, η σπατάλη τροφίμων, η ανακατασκευή, ο κλάδος βιώσιμης μεταποίησης, η βιομηχανική συμβίωση και η βιοοικονομία.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΤΡΑ

- Δρομολόγηση πιλοτικής προσέγγισης για «συμφωνίες καινοτομίας» για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση δυνητικών κανονιστικών εμποδίων που συναντούν οι καινοτόμοι παράγοντες.
- Δημόσιες και ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης για την κλιμάκωση των βελτιωμένων τεχνολογιών και διαδικασιών, την ανάπτυξη υποδομών και την αύξηση της συνεργασίας μεταξύ φορέων (από τα διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ, όπως η πολιτική συνοχής, το LIFE και το COSME).
- Προώθηση της χρηματοδότησης επενδύσεων μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ).
- Ανάπτυξη διατομεακών συνεργατικών σχηματισμών και συγκέντρωση των αναγκαίων πόρων για διαμόρφωση σχεδίων με ευρωπαϊκή διάσταση.
- Χρήση των εργαλείων συμβουλευτικής και χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στο πλαίσιο του προγράμματος InnovFin.
- Δρομολόγηση πλατφόρμας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τις εθνικές τράπεζες για στήριξη τη χρηματοδότηση της κυκλικής οικονομίας.
- Στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με την ανάλυση των εμποδίων που συναντούν στην καλύτερη χρήση των πόρων και τη διαχείριση των αποβλήτων, και την ενθάρρυνση της καινοτομίας.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Πρωτοβουλία «Βιομηχανία 2020 και κυκλική οικονομία» στο πλαίσιο του «Ορίζοντας 2020»	Οκτώβριος 2015. 2^{ος} γύρος προσκλήσεων: 20 Σεπτεμβρίου και 8 Νοεμβρίου 2016.
Πιλοτικό σχέδιο για «συμφωνίες καινοτομίας» για την αντιμετώπιση πιθανών κανονιστικών εμποδίων στους φορείς καινοτομίας	2016. Προσκλήσεις ανοικτές μεταξύ 26 Μαΐου και 15 Σεπτεμβρίου 2016.
Στοχευμένη προβολή για την ενθάρρυνση της υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ και στήριξη της ανάπτυξης σχεδίων και επενδυτικών πλατφορμών που αφορούν την κυκλική οικονομία	Από το 2016
Στοχευμένες δραστηριότητες προσέγγισης και επικοινωνίας για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες στη απορρόφηση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής για την κυκλική οικονομία	Από το 2016
Στήριξη των κρατών μελών και των περιφερειών στην ενίσχυση της καινοτομίας για την κυκλική οικονομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης	Από το 2016
Αξιολόγηση της δυνατότητας δρομολόγησης μιας πλατφόρμας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και εθνικές τράπεζες για τη στήριξη της χρηματοδότησης της κυκλικής οικονομίας	2016. Η πλατφόρμα ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2017.
Συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους παράγοντες για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου δράσης μέσω υφιστάμενων φόρουμ σε βασικούς τομείς	Από το 2016
Υποστήριξη ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων παραγόντων μέσω δράσεων σχετικά με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, πλατφόρμες συνεργασίας, υποστήριξη σε οικειοθελείς επιχειρηματικές προσεγγίσεις και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών	Από το 2015